

TOELICHTING

vGRP 2014-2018 Voorschoten

Project: Toelichting vGRP 2014-2018 Voorschoten
Vorm: Singulier

Ambtelijke opdrachtgever: Jos Snijders, Team Civiel - Cluster Blauw

Decos nummer:

01.0 ACHTERGRONDEN EN TOELICHTING

01.1 Aanleiding

Het vGRP 2014-2018 Voorschoten heeft financiële invloed op de begroting en de rioolheffing met een politieke lading. Om keuzes te verduidelijken is dit document opgesteld.

01.2 Beleid

Zorgplichten riolering

De gemeente heeft de wettelijke zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater. Algemeen houdt dit in het verzamelen en transporteren van het afval-, hemel- en grondwater. Het verzamelde afvalwater (eventueel vermengd met hemelwater) wordt getransporteerd naar een zuivering. De strengen voor de inzameling en het transport van het afvalwater kunnen bij een te grootte hoeveelheid neerslag overstorten in de watergangen. Dit heeft invloed op de waterkwaliteit in de watergang. Het (gescheiden) verzamelde hemel- en grondwater wordt getransporteerd naar de watergangen.

Zorgplicht water

Daarnaast heeft de gemeente de regionale zorgplicht om de watergangen schoon en op diepte te houden voor een goede en gegarandeerde waterafvoer. De watergangen moeten het water met een minimale waterkwaliteit, afvoeren naar een hoofdwatgang of boezem van het HHR, waarbij geen wateroverlast optreedt. De waterbouwkundige kunstwerken (duikers, stuwen, beschoeiing, schanskorven, damwand e.d.) maken hierbij onderdeel uit van de watergangen.

Relatie riolering en water

De zorgplichten bij water en riolering hebben veel raakvlakken gemeen. Zo zijn bijvoorbeeld de zorgplichten hemel- en grondwater, waarbij veel verzameld water afgevoerd wordt naar de watergangen, afhankelijk van de status waarin de watergangen zich verkeren. De zorgplicht hemel- en grondwater voor riolering loopt hierbij dus over in de zorgplicht van water.

Toevoegen water aan riolering

Het toevoegen van water aan riolering heeft op basis van de zorgplichten een meerwaarde en biedt de mogelijkheid om de samenwerking met het HHR op de gezamenlijke doelen in de waterketen te versterken, waardoor op een breder vlak de zorgplichten efficiënter, effectiever en doelmatiger kunnen worden ingevuld.

De kosten van de watertaken drukken momenteel op de gemeentelijke begroting en worden niet gedekt uit een heffing. Volgens de Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven, versie januari 2010 (zie bijlage 2) is het toevoegen van watertaken aan de rioolheffing toegestaan.

01.3 Beheer en Onderhoud

vGRP 2009-2013

Het vGRP 2009-2013 voorzag in het inlopen van achterstallig onderhoud in 10 jaar op basis van aannames en gerealiseerde inspecties. In de periode 2009 – 2013 is een start gemaakt met het inlopen van het achterstallig onderhoud (beschikbaar € 260.000), maar werd afgeremd door het project Vlietwijk (€ 1.040.000 van de beschikbare middelen € 1.300.000).

Video inspecties zijn in 2008 tot en met 2012 gerealiseerd, maar nooit beoordeeld op gebreken en/of maatregelen. In 2012 is gestart met het beoordelen van deze riool video inspecties en resulteerde in veel gebreken van verschillende aard in het afvalwatersysteem.

Het beoordelen van de video inspecties bracht de volgende constatering:

- Veel gebreken (verzakkingen, axiale en radiale verplaatsingen, aantasting op materiaal, inlopend grondwater en zand) in rioolstrengen zijn geconstateerd;
- Circa 1.500 meter onbekende rioolstrengen zijn gevonden.

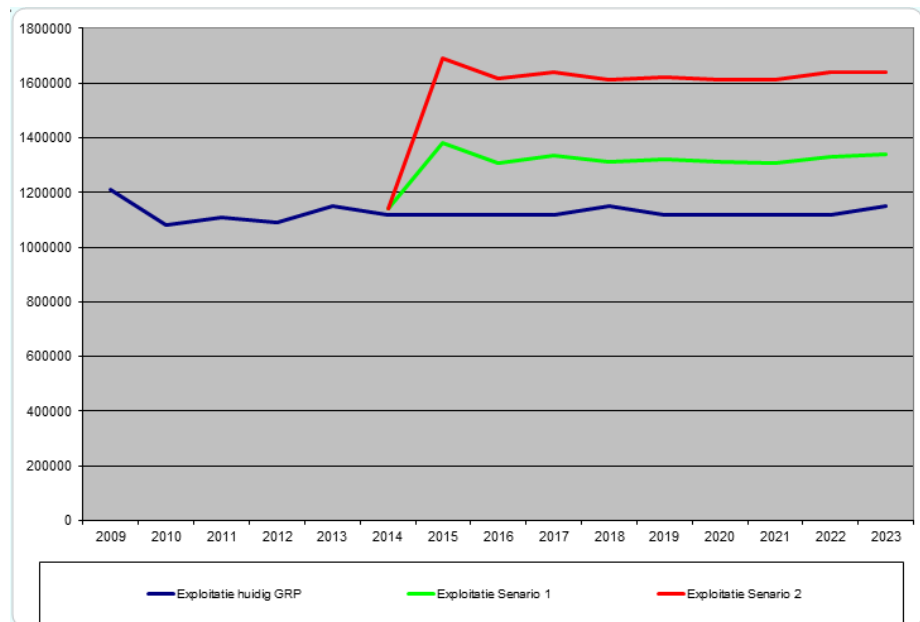
De conclusie uit de video inspecties heeft geleid tot achterstallig onderhoud met een slecht en matig functioneren van het afvalwatersysteem in bepaalde wijken.

Het achterstallig onderhoud in de waterketen (riool en water) komt voort uit:

- Het beoordelen van de gerealiseerde video inspecties in combinatie met de levensduur van de rioolstrengen;
- De geconstateerde knelpunten in de waterketen op basis van melding en klachten;
- De geconstateerde gezamenlijke knelpunten in de waterketen op basis van gesprekken met het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR);

Geconcludeerd kan worden dat het afvalwatersysteem veel gebreken vertoond en op verschillende locaties slecht tot matig functioneert.

In Grafiek 1 Exploitatieverloop is het verloop van het vGRP 2009-2014, Scenario 1 en Scenario 2 in beeld gebracht. Hierin is te zien dat in beide scenario's een toename is van kosten t.o.v. het vGRP 2009-2014. De toename in scenario 1 zijn alleen de kosten voor riolering (€ 185.000). De toename in scenario 2 betreft de kosten voor riolering (€ 403.750) en water. Het verschil tussen scenario 1 en scenario 2 zijn de toename van kosten in water (€ 218.750).

Grafiek 1 Exploitatieverloop

Het achterstallig onderhoud is voornamelijk in de wijk Vlietwijk, Noord Hofland en Adegeest aanwezig. De wijk Bijdorp en Boschgeest zijn nog niet zorgwekkend, maar moeten gemonitord worden om tijdig in te kunnen grijpen.

Uit de inspecties is naar voren gekomen dat de enige afvoerleiding naar de zuivering gesitueerd in de Voorschoterweg gebreken vertoond van aantasting op materiaal. De bewapening van de betonnen buis is op veel plaatsen zichtbaar, waardoor de buis door grond- en verkeerbelasting zou kunnen bezwijken. Een groot risico in deze is het breken van leidingen van een tankstation, die door de afvoerleiding wordt gepasseerd en een mogelijk gevolg geeft van een groot milieudelict. In 2014 is mogelijk herstel van de leiding in kaart gebracht. De leiding wordt in 2015 voorzien van een kunststof kous, welke de levensduur en de afvoer van het afvalwater gemeente Voorschoten moet garanderen.

De wijk Noord Hofland en Adegeest kampen met veel meldingen en klachten, welke veel gebreken aan het licht brengt. Stank en wateroverlast zijn hierbij de grootste knelpunten.

Tevens heeft het HHR op basis van de wetgeving Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) een verplichting waaraan zij op dit moment nog niet voldoet. Om te voldoen

Beheerplan Water

aan de NBW opgave is het HHR het project Zuidgeest gestart, dat veel wijken van de gemeente Voorschoten omvat (de wijken Noord Hofland, Adegeest, Bijdorp, Starrenburg II, Starrenburg I, Nassauwijk, Knippolder en Oranjepolder). Het HHR en de gemeente Voorschoten hebben in deze de samenwerking versterkt om gezamenlijk de waterketen te verbeteren. Hierin zijn waterkwaliteit en waterkwantiteit de speerpunten.

Het afvoeren van vuilwater naar de afvalwaterzuivering installatie (AWZI) Leiden Noord heeft een knelpunt rondom de zinker onder de Korte Vliet, welke in eigendom is van het HHR. Vanuit de samenwerking in de afvalwaterketen cluster Leidse Regio wordt een onderzoek ingesteld, een Afvalwater Optimalisatie Onderzoek (OAS), om een oplossing te zoeken voor het knelpunt zinker.

Het watersysteem als onderdeel van de waterketen moet veilig en functioneel zijn. Voor een veilig en functioneel watersysteem moeten de watergangen, maar ook de waterbouwkundige kunstwerken in, langs en aan deze watergangen in goede conditie verkeren.

Het beheerplan Water 2012-2015 voorziet niet in alle middelen om het watersysteem in een goede conditie te brengen en te behouden. Klein en groot onderhoud van watergangen zijn voorzien, maar middelen voor de waterbouwkundige kunstwerken zijn niet opgenomen. De meeste waterbouwkundige kunstwerken zijn van belang voor het functioneren van het watersysteem. Monitoring van de status alsook het intact houden van deze objecten zijn niet opgenomen in het beheerplan Water.

01.4 Financieel

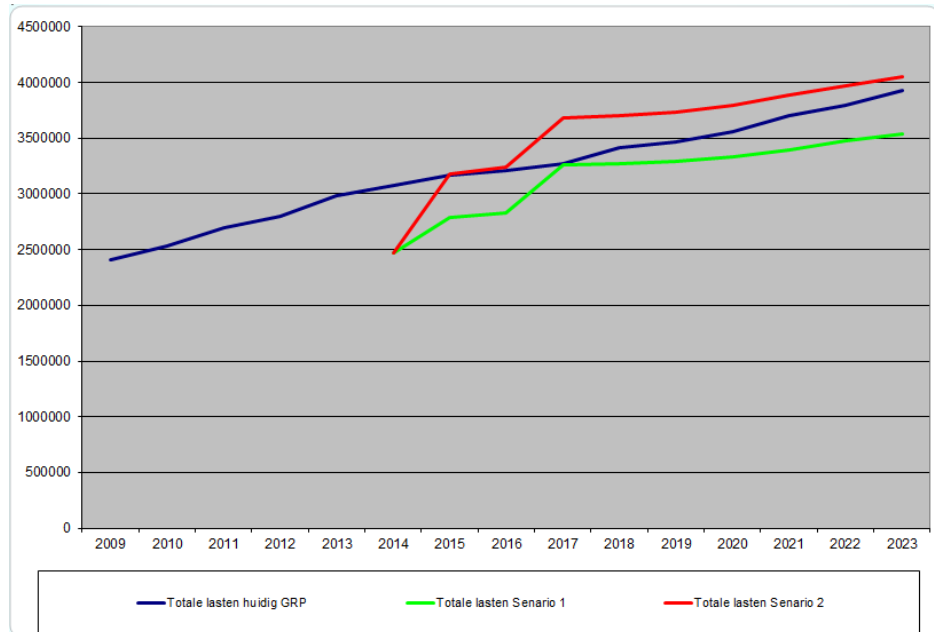
Dekking water en riool

De kosten voor riolering wordt gedekt uit de verkregen rioolheffing. De dekking van de watertaken vindt momenteel niet plaats door een heffing.

In 2013 heeft de Raad een besluit genomen om een taakstelling van € 100.000,= voor watertaken op te nemen onder de riolering.

Totale lasten

Grafiek 2 geeft de totale lasten van scenario 1 en 2 aan t.o.v. het vGRP 2009-2013.

Grafiek 2 Verloop totale lasten

Kosten algemeen

Het inmiddels gerealiseerde vGRP 2009-2013, deels realisatie van het Beheerplan Water 2012-2015, nieuwe inzichten en aanpassingen in wet- en regelgeving moeten leiden tot een bredere invulling van de zorgplichten water en riolering. Het nieuwe vGRP voorziet in de benodigde en afgestemde maatregelen voor het

Kosten riolering

beheer en onderhoud van water en riolering. Het besluit van de Raad om water toe te voegen aan riolering is hierin bepalend.

De kosten voor water worden bij het niet toevoegen van water aan riolering meegenomen in het nieuw op te stellen Beheerplan Water 2016-2020.

De riolering heeft extra kosten in de exploitatie van € 185.000 en in de investering van € 275.000 t.o.v. het vGRP 2009-2013. Deze extra kosten zijn afkomstig van:

- Noodzakelijk achterstallig onderhoud riool
De beperking in het vervangen/relinen van het riool ligt in het feit dat er vanaf 2010 investeringen zijn gereserveerd voor vervanging riool Vlietwijk (€ 1.040.000) wat resulteerde in een restbedrag van € 260.000 wat niet toereikend was om het achterstallig onderhoud in te lopen.
Uit de inspecties is meer achterstallig onderhoud naar voren gekomen. Het project Vlietwijk moet doorgang vinden en het inlopen van achterstallig onderhoud moet plaatsvinden met als gevolg een gemiddelde toename van investeringskosten van € 275.000 per jaar voor het inlopen van achterstallig onderhoud. Het niet inlopen van achterstallig onderhoud heeft het risico dat straten afgesloten moet worden en dat de volksgezondheid in het geding komt.
- Dekking voor vervanging van het riool in de wijk Vlietwijk zijn volledig opgenomen in de kosten (2015 € 615.000, 2016 € 4.210.000 en 2017 € 207.000), waarbij de investering van 2013 (€ 1.040.000) blijft staan. Totaal opgenomen voor Vlietwijk € 6.072.000.
- Uitbreiding van (noodzakelijke) taken/activiteiten binnen riool
Binnen de exploitatie zijn extra kosten opgenomen voor maatregelen welke noodzakelijk zijn, maar in het vorige vGRP nog niet opgenomen waren. De extra exploitatie kosten (ca. € 90.000) per jaar zijn grotendeels toe te schrijven aan:
 - Periodiek reinigen en van mini gemalen € 10.000
 - Periodiek inspecteren van mini gemalen € 5.000
 - Periodiek vervangen van riool aansluitingen € 30.000
 - Periodiek vervangen van kolken en aansluitingen € 15.000
 - Periodiek vervangen van riool putdeksels € 15.000
 - Het monitoren van de ligging vrijverval riolering € 15.000
- Ondersteuning
Extra ondersteuning is nodig om de extra activiteiten voor te bereiden en te begeleiden om ze uiteindelijk te kunnen laten realiseren. De totale kosten voor inhuur personeel € 169.000 is verdeeld over taakstelling water € 100.000 en inhuur personeel € 69.000. De ondersteuning € 69.000 is verhoogd met € 86.000 tot € 155.000.
- Uitbreiding jaarlijkse eenmalige kosten
Tijdens de periode 2014-2018 zijn eenmalige kosten opgenomen om het beleid en beheer van de riolering te verbeteren of te continueren, deze bestaan grotendeels uit:
 - Het opstellen van verschillende contractvormen voor het realiseren van klein en groot onderhoud op de riolering in 2015 € 15.000
 - Het opstellen van een Basis Riolerings Plan in 2017 € 10.000
 - Het opstellen van een Verbreed Gemeentelijk Riool Plan (vGRP) 2019-2023 in 2017 € 10.000 en 2018 € 10.000
 - Het opstellen en actualiseren van een (integrale) plannen € 20.000

Belastingen
(kwijschelding en perceptiekosten)

De kwijschelding en de perceptiekosten BSGR zijn van resp. € 30.000 en € 9.000 verhoogd naar € 68.000 en € 49.000. Dit geeft een totaal nadeel van € 78.000.

Nieuwe inzichten en ervaringen hebben ook geleid tot het afromen van verschillende maatregelen.

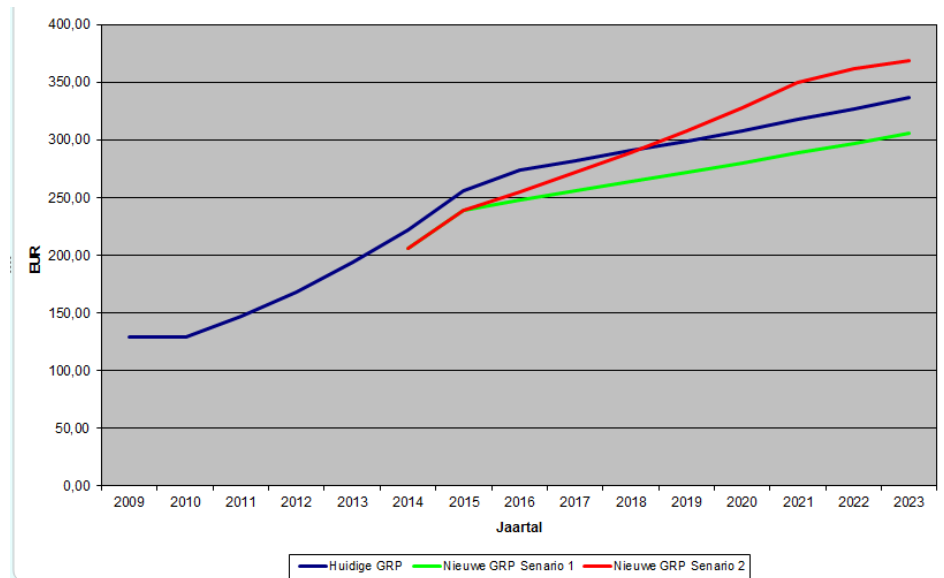
- Inspecteren van vrijverval riolering
Het inspecteren van riolering vindt plaats op grond van een overeenkomst, waarbij de afgelopen jaren is gebleken dat de 9 km inspecteren van riolering

<p>Kosten water</p>	<p>gerealiseerd kan worden voor € 35.000 ipv € 50.000. Dit geeft een voordeel van € 15.000.</p> <p>Water heeft extra kosten in de exploitatie van € 218.750 en in de investeringen van € 85.000 t.o.v. de huidige begroting. Deze extra kosten zijn afkomstig van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achterstallig onderhoud water De waterbouwkundige kunstwerken hebben een achterstand in onderhoud. Diverse waterbouwkundige kunstwerken zijn toe aan vervanging. Hierin is niet volledig voorzien. Opgenomen zijn extra kosten van € 85.000 per jaar. • Uitbreiding van (noodzakelijke) taken/activiteiten binnen water Binnen de exploitatie zijn extra kosten opgenomen voor maatregelen welke noodzakelijk zijn, maar in het beheerplan Water niet opgenomen zijn. De extra exploitatie kosten (ca. € 115.000) per jaar zijn grotendeels toe te schrijven aan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Monitoren van de water- en bodemkwaliteit € 20.000 ○ Visuele en technische inspecties waterbouwkundige kunstwerken € 89.000 ○ Realiseren van klein onderhoud op waterbouwkundige kunstwerken € 29.750 ○ Onderzoek in het watersysteem € 30.000 • Ondersteuning Extra ondersteuning is nodig om de extra activiteiten voor te bereiden en te begeleiden om ze uiteindelijk te kunnen laten realiseren € 50.000
<p>Scenario 1</p>	<p>Scenario 1, riolering en water apart houden (huidige situatie) heeft direct geen voordelen.</p> <p>Binnen scenario 1 is de stijging van de rioolheffing beperkt (gemiddeld 3,5%), maar de kosten voor water zijn niet door de rioolheffing gedekt.</p> <p>Wanneer de Raad besluit om de huidige situatie te continueren wordt bij het opstellen van het nieuwe beheerplan Water de kosten opgenomen zoals deze zijn opgenomen in het vGRP. Dit heeft als gevolg dat er voor het beheer en onderhoud van water jaarlijks extra kosten nodig zijn van € 250.000. De huidige financiële situatie van de gemeente Voorschoten voorziet niet in deze mogelijkheid. Dit leidt tot het niet direct voldoen aan de gezamenlijke zorgplichten van water en riool.</p>
<p>Scenario 2</p>	<p>Scenario 2, water toegevoegd aan riolering met 1 rioolheffing heeft meerdere voordelen.</p> <p>De wettelijke en de regionale zorgplichten zijn goed af te stemmen, waardoor de financiële middelen doelmatiger en efficiënter ingezet kunnen worden.</p> <p>Bij scenario 2 worden kosten verschoven, maar de volledige dekking voor riool en water komt uit de rioolheffing. Binnen de exploitatie water € 296.155 en investering water € 186.0000 komen deze 'vrij'.</p>
<p>Scenario 3</p>	<p>Scenario 3, water toegevoegd aan riolering heeft meer nadelen dan voordelen. Het lasten van water zijn op de lasten van riolering gebracht.</p> <p>De rioolheffing voor water is een nieuwe en heeft hierbij een dekkingsgraad van 0%. Om een 100% dekkingsgraad te realiseren is een enorme stijging in deze nodig. Het is niet verantwoord om de dekking te zoeken door toevoegen van de lasten water bovenop de lasten van riolering.</p> <p>De lastendruk van € 545.000 (ca. € 54,00 per eenheid = ca. 25% stijging in de rioolheffing) is te groot.</p>
<p>Lasten water toekomst</p>	<p>Een nieuw beheerplan is nodig vanaf 2016. In het nieuwe beheerplan is voor het beheer en onderhoud een exploitatie nodig van € 546.155. De extra kosten (€ 250.000) voor het beheer en onderhoud van water in relatie met de regionale zorgplichten en afgestemd op de wettelijke zorgplichten riolering is op grond van de huidige exploitatie (€ 296.155) water een verhoging van circa 200% noodzakelijk.</p>

Rioolheffing

Scenario 2 heeft een stijging in rioolheffing van 6,5%. In vergelijking met scenario 1 is er een stijging voor de rioolheffing van 3,5%. Met het verschil van 3% in stijging van de rioolheffing in combinatie met onttrekkingen van de egalisatie reserve wordt de exploitatie van water € 546.155 gedekt.

In grafiek 3 is het verloop van de rioolheffingen scenario 1, 2 en vGRP 2009-2013 weergegeven. De rioolheffing van scenario 2 ligt lager dan de rioolheffing in het vGRP 2009-2013. De heffing van scenario 2 wordt na 2018 hoger dan het vGRP 2009-2013. Scenario 1 blijft onder het vGRP 2009-2013.

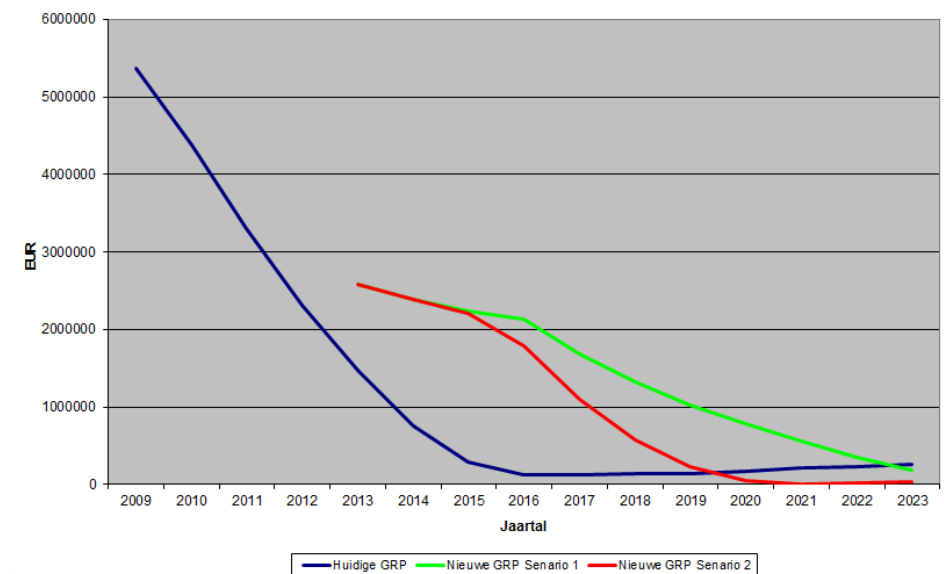

Grafiek 3 Verloop rioolheffing

Egalisatie reserve

Het project Vlietwijk, waarbij jaarlijks een bedrag werd gereserveerd € 1.040.000 is tot op heden nog niet gerealiseerd. Het niet realiseren van Vlietwijk heeft een positieve bijdrage van € 1.112.526 geleverd aan de verwachte hoogte van de egalisatie reserve van € 1.472.974. De egalisatie reserve heeft per 31-12-2013 een stand van € 2.585.500. De egalisatie reserve is in dit vGRP ingezet om demping te realiseren in de rioolheffing.

In grafiek 4 is de egalisatie reserve voor scenario 1, 2 en het vGRP 2009-2013 in beeld gebracht.

Grafiek 4 Verloop egalisatie reserve

Riolering BBV

In november 2014 is er een nieuwe nota riolering BBV van kracht. Nog niet bekend is welke effect deze heeft op het vGRP en de financiën. In overleg met afdeling Financiën wordt hier later een invulling aan gegeven.

BIJLAGE A Verschil exploitatie riolering

Omschrijving	Huidig GRP [€]	Nieuwe GRP [€]	Verschil [€]
Vrijverval riolering			
Inhuur personeel van derden	69.645	Personeel	
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	314.389	Personeel	
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten, vanaf 2015)	155.000	Personeel	
KP Tractie	13.516	Personeel	
Taakstelling water-riool	100.000	0	100.000
Overige leveringen en diensten	14.110	14.200	-90
Onderzoek vrijvervalriolering	Onderzoek		
Inspecteren riolering	50.000	114.000	11.000
Reinigen riolering (inclusief verplichting)	75.000		
Reiniging afwatering (kolken en lijngoten) (eigendienst/uren)	100.210	158.400	-58.190
Vervangen huisaansluitingen (vanaf 2015)	30.000	35.000	25.000
Vervangen kolken en kolkaansluitingen (vanaf 2015)	15.000		
Vervangen putdeksels (vanaf 2015)	15.000		
Herstel reparatie riool	30.000	20.000	10.000
Kwijtschelding	68.000	30.000	38.000
Perceptiekosten BSGR	49.000	9.000	40.000
Gemalen, persleidingen en randvoorzieningen			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	126.898	Personeel	
KP Tractie	22.251	Personeel	
Kosten electra verbruik	30.000	16.800	14.200
Kosten telefonie	1.000		
Verzekeringen	1.000	500	500
Klein onderhoud	34.081	88.800	-44.719
Reiniging gemalen	10.000		
Onderzoek gemalen, persleidingen en randvoorzieningen	Onderzoek		
Grondwater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	10.000	Personeel	
Klein onderhoud (vanaf 2015)	15.000	15.000	0
Onderzoek grondwater	Onderzoek		
Totaal personele kosten	711.699	482.000	229.699
Onderzoekskosten	86.500	133.800	-47.300
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	1.435.600	1.117.500	318.100

BIJLAGE B Verschil exploitatie water

Omschrijving	Nieuwe GRP [€]	Huidige begroting [€]	Verschil [€]
* Oppervlaktewater			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20.784	20.784	0
Project ondersteuning (onder andere onderzoeken en projecten)	75.000	0	75.000
Aankoop duurzame goederen	0	0	0
Onderhoud waterbodem	40.000	11.000	29.000
Baggeren watergangen	129.504	129.504	0
Onderhoud water en oeverbeplanting	25.000	7.500	17.500
* Waterbouwkundige kunstwerken			
Verrek.urenverdeling VRS-WSN	20.784	20.784	0
Onderhoud beschoeiingen	8.250	27.500	2.250
Onderhoud damwand (waterkerend)	7.000		
Onderhoud duikers	5.000		
Onderhoud stuwen	2.000		
Onderhoud overige waterbouwkundige kunstwerken	7.500		
Onderzoek	119.000	0	119.000
Totaal jaarlijkse exploitatielasten	459.822	217.072	242.750